

Debatti

MEILAA TAI POSTITTA! » Debattikirjoituksia voi lähettää sähköpostilla: kl.mielipide@kauppalehti.fi
 » Omalla nimellä julkaistavien tekstien maksimipituus on noin 2500 merkkiä. » Kauppalehti pidättää itsellään oikeuden tekstien lyhentämiseen ja stilisoimiseen. » Kirjoituksista ei makseta palkkioita eikä niitä palauteta.
TUOTTAJAT » ILKKA LAMPI JA ESKO LUKKARI

Kuinka tarkka hallitusohjelma on tarpeen?

Ensi kevään eduskuntavaalien jälkeä muodostettavan hallituksen ohjelmaa väännetään kiivaasti eri tahoilla vanhan perinteen mukaisesti. Puolueet eivät ole esitelleet vielä visiotaan. Oppositiojohtaja **Timo Soini** (ps) vie vanhoja puolueita kuin ruumiita reessä ja johtaa ainakin toistaiseksi keskustelua.

Kansalaisia huolestuttaa työttömyys, terveydenhuolto, rikollisuus sekä ilmastomuutos yhdessä ympäristöongelmien kanssa, mutta myös maahanmuuton aiheuttamat ongelmat ovat kärkisijoilla STKK:n selvityksessä.

Yksityiskohtainen hallitusohjelma ja valtiontalouden kehukset ovat vakaissa oloissa antaneet hyvän perustan toimille. Ne ovat pitäneet hallituksia kaidalla tiellä ja hillinneet osaltaan tuhlausta. Tässä tilanteessa on vakavasti mietittävä, kuinka tarkka hallitusohjelma tarvitaan. On löydettävä oikea suhde yksityiskohtien ja yleisten linjausten välille. Päätynyt lama opettaa sen, että on oltava joustavia ja reagoitava tarvittaessa nopeasti. Talouden ennakointi on entistä vaikeampaa.

Uuden hallituksen perustaksi on laadittu erilaisia raportteja ja selvityksiä, niitä on joka lähtöön. Kuitenkin jokainen vähänkin politiikkaa ja taloutta seurannut tietää, mitä on tehtävä.

Hallitusohjelmassa on viime kädessä kysymys hallituspuolueiden keskinäisestä luottamuksesta. Ohjelmat ovat politiikkaa, ei juridiikkaa. Jos luottamusta on, niin voidaan tyytyä yleisluontoisiin linjauksiin. Tämä kaikki riippuu aina hallitukseen osallistuvista ministereistä ja puolueista. Olennaista on päästä yksimielii-

Kokonaisuuden hallinta. Kirjoittajan mielestä hallitusohjelmassa on olennaista päästä yksimielisyyteen suurista linjoista, sillä tulevat vuodet ovat myrskyisiä. Kuva on Porin kaupungin sairaalasta.

HEIKKI TYYNYSNIEMI

syyteen suurista linjoista. Yritysten näkökulmasta pitkäjänteinen ja enustettava talouspolitiikka on aivan keskeinen tekijä. Verotusta on kehitettävä kilpailukykyä ja yrittäjyyttä tukeväksi sekä työntekoa kannustavaksi.

Kansalaisilla on selvät näkemykset yhteiskunnallisista tavoitteista: STKK:n selvityksen mukaan työllisyys, valtion talouden tasapaino ja velan vähentäminen, hintojen nousun hillintä sekä kuntien talouden ja palvelujen turvaaminen ovat etusijalla.

Seuraavan hallituskauden aikana

valtiontalous on tasapainotettava, velkaantumisen on lopetettava ja talous saatava kestävään kasvuun, jotta työllisyys kohenee. Suomalainen hyvinvointiyhteiskunta tarvitsee uuden tulemisen ja perustan. Tavoitteena on oltava kilpailukyvyyn parantaminen ja maamme elinvoimaisuuden palauttamiseen. Todellinen vaara on jälleen kerran näpertely pienissä asioissa.

Valtion aluehallintoa on uudistettu, seuraavaksi on keskushallinnon vuoro. Ministeriöiden työnjakoa on kehitettävä; olisi syytä jakaa tehtävät uudelleen vastaamaan 2010-luvun

haasteita.

On avoimin mielin kysyttävä, tarvitaanko kahta ministeriä sosiaali- ja terveysministeriöön tai työvoima- ja elinkeinoministeriöön. Myös ministerien valinnassa on voitava tukeutua eduskunnan ulkopuolelle, vähitellen on saatava maan parhaat voimat ohjaamaan Suomea.

Kuntasektorin uudistukset ovat olleet ohjelmissa vuosikautia, mutta tulokset ovat laihoja. Vähitellen on otettava pakkokeinot käyttöön, ellei muuten saada aikaan tuloksia. Terveydenhuollon järjestelmän kehittäminen on edelleen avoinna, ongelmat

eivät ratkea, ellei asiaa oteta tosissaan, enää ei ole pikkunäppärien osaselvitysten aika: tarvitaan tekoja.

Suuret uudistukset eivät etene komiteatyönä, se on jo nähty. Tarvitaan näkemystä ja poliittista rohkeutta. Hallituskauden kahden ensimmäisen vuoden aikana on tehtävä kovat päätökset. Ehkä olisi syytä tehdä oikea linjausohjelma ja jättää detaljit syrjään. Tulevat neljä vuotta ovat myrskyisiä.

Sampsä Saralehto
Valtiot.tri.
Senior Partner
Oy Econtact Ab

Jokainen uusi vero nostaa valtion menoja

Maailmanhistoria tuskin tuntee yhtään valtiota, joka ei käyttäisi kaikkia niitä rahoja, jotka se on saanut raavitua kokoon veronmaksajilta. Eikä siinä kaikki. Jos eletään yli varojen, lainaa otetaan aina tulevien sukupolvien maksettavaksi. Jos sekään ei riitä, pannaan verovaroilla kustannetut palvelut maksullisiksi.

Sama koskee kuntia. Kunnat puolustavat yli varojensa elämistä sillä, että kuntien menot ovat lakisääteisiä. Mutta niitäkin voi tuottaa kovin eri tasoisesti. Pienituloisen ihmisen, jonka on pakko mitoitaa "lakisääntöisiksi" katsottavat menonsa tulojensa mukaan, ajaa käytetyllä autolla, syö makaronilaatikkoa ja pukeutuu vaatimattomasti.

Sitä paitsi eivät kuntien kaikki menot ole lakisääteisiä. Urheiluhullu kansa kyllä pystyy kustantamaan lii-

kuntapaikkansa ilman kuntien rahojakin.

Julkisen sektorin ongelma on helppo raha. Erityisenä ongelmana ovat spekulatiiviset tulot kuten yhtiövero ja myyntivoittovero, jotka hyvinä vuosina houkuttelevat perustamaan uusia organisaatioita.

Huonoina vuosina kyseiset tulot voivat pudota puoleen, jolloin uusien organisaatioiden käyttömenot jäivät, mutta tulot, joilla ne piti kattaa, hävisivät. Täytyy ottaa lainaa. Toinen menoautomaatti on palkkojen progressiivinen vero. Progressio nostaa valtion kansantulo-osuutta ikään kuin huomaamatta. Kaikki kertyneet lisätulot tietenkin käytetään. Mammuttimainen valtiontalous senkun kasvaa, eikä kukaan huomaa mitään.

Jorma Railonkoski

Naisjohtajasta johtajaksi ja naisen eurosta euroksi

Tämän päivän tasa-arvoisessa johtajuuskustelussa ei luulisi olevan perusteltua syytä käyttää ikäikaista etuliitettä nais-. Voisimmeko siis heittää romukoppaan koko naisjohtaja-käsitteen? Emme voi. Niin kauan, kun valtaosa ylimmästä johdosta on miehiä, emme voi. Niin kauan, kun naisjohtaja saa mies-kollegaansa selkeästi huonompaa palkkaa, emme voi.

Kauppalehti.fi kertoi reilu viikko sitten McKinseyn johtajuustutkimuksesta, jonka yksiselitteinen tulos oli, että naisten johtamat yritykset pärjäisivät liiketoiminnan olennaisilla mittareilla mitattuna selkeästi muita yrityksiä paremmin.

Samoihin aikoihin Talouselämä-lehti julkaisi vertailun samalla tittelillä olevien nais- ja miesjohtajien palkkaeroista, naisten armottomaksi häviöksi.

Miksi suuryritysten johtoportaan löytyy näytöistä huolimatta vain kourallinen naisia? Eikö raha kiinnosta omistajia? Eikö ylimpään johtoon kel-

paavia, päteviä naisia ole olemassa?

Ensimmäinen askel eteenpäin on, että me tämän päivän poikien äidit ja isät päätämme kasvattaa omat poikamme tyttöjä ja naisia arvostaviksi, tasa-arvoisiksi kansalaisiksi. Pyyhitään samalla pois viimeisen pisaraan asti teoistamme ja puheistamme kaikenlainen mies-nais-vastakkainasettelu. Näin meille kasvaa vähitellen uusi, aidosti tasa-arvoinen sukupolvi, joka ei enää nais-etuliitettä tarvitse.

Toinen olennainen askel on, että kannustetaan ja valmennetaan myös nuoria naisia ottamaan vastuuta yli yksikkö- ja erikoistumisrajojen. Luodaan hyväksyvä ja salliva johtamiskulttuuri, jossa on turvallista puhua esimiehelle omista uratoiveistaan ilman, että tuntee itsensä pyrkyriksi.

Uskon, että tämä on "kestävän kehityksen polku", jota kulkemalla kasvatamme riittävän monialaisia johtajajaisia. Naisia, joilla on itse niin halutessaan valmiutta ja kokemusta nousta yritysten ylimpään johtoon. Ja kolmanneksi se kuummin peruna:

palkka. Olen tehnyt pitkän konsulttiurani aikana satoja johtajavalintoja. Kerrasta toiseen toistuu sama näytelmä: Kysyn sekä nais- että miespuoliselta johtajakandidaalilta palkkatoivetta. Lähes poikkeuksetta miehen palkkatoive on huomattavasti korkeampi kuin naisen.

Kysyn aina molemmilta, mihin palkkatoive perustuu. Mies nostaa perusteiksi kokemuksensa ja koulutuksensa. Mutta mitä tekee nainen? Kiirehtii selittämään, ettei palkka ole tärkeä, vaan työn sisältö. Ja samaan hengenvetoon hän jo alkaa tinkiä palkkatoiveestaan, kun vain saa tehdä kiinnostavaa työtä.

Ja nyt ollaankin jo "naisen euron" syntylähteillä. Lopuksi palkkakusteluun vinkki kaikille rakkaille siskoille: Pohtikaa huolellisesti palkkatoive. Sanokaa se ääneen. Perustelkaa napakasti. Siitä se "naisen euron" euroksi kasvattaminen lähtee.

Raija Kemiläinen
Johdon konsultti
Helsinki